

**Referat fra 3. møde i Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling
den 28. november 2023, kl. 13.00 – 16.15
Esbjerg (Syddjylland)**

Tilstede fra Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling

- Peter Hansen, administrerende direktør, Welltec
- Mette Lind Fürstnow, project manager, INEOS Energy
- Anne Vejen Mathiasen, analysechef, Fagbevægelsens Hovedorganisation (*gik kl. 16.00*)
- Svend Elberg Thomsen, klimachef, Norlys
- Anders Benfeldt, Senior Vice President, Semco Maritime A/S
- Lea Bigom Wichmand, afdelingschef, Green Power Denmark
- Nina Lock, lektor og ph.d. ved Institut for Bio- og Kemiteknologi, Aarhus Universitet
- Mogens Christen Gade, borgmester (V), Jammerbugt Kommune
- Jesper Frost Rasmussen, borgmester (V), Esbjerg Kommune
- Anders Eldrup, formand for Innovationsfonden (*gik kl. 16.00*)
- Morten Poulsen

Afbud fra Indstillingsudvalget for Fonden for Retfærdig Omstilling

- Felicia Paaske Fock, chefkonsulent, HOFOR
- Emil Drevsfeldt Nielsen, erhvervspolitisk chef, Dansk Metal
- Lene Gade Hovmøller, landbrugsansvarlig, Nykredit

Tilstede fra Erhvervsministeriet

- Niels May Vibholt, vicedirektør
- Pernille von Lillienkjold, kontorchef
- Merete Woltmann, chefkonsulent
- Anne Stoustrup Jakobsen, specialkonsulent (*referent*)
- Emily Trolle, kontorfuldmægtig (*referent*)
- Julie Kathrine Holm Lindgaard, fuldmægtig (*til stede under punktet om habilitet*)

Referat

2. Velkomst og dagens møde v. formanden

Bilag 2.1: Cover

Formand Peter Hansen bød velkommen til det tredje møde i indstillingsudvalget.

Formanden gennemgik efterfølgende dagsordenen og formålet med dagens møde. Formanden nævnte, at udvalget på dagens møde skulle have et oplæg om habilitet samt en gennemgang af proces for vurdering af ansøgninger. Herudover skulle udvalget gennemgå og tage stilling til tre udmøntninger samt en idebeskrivelse om Power-to-X.

Endelig lagde formanden op til, at indstillingsudvalget fastlagde dato og sted for møderne i 2025 samt drøftede, hvordan udvalget kunne styrke sin kommunikation om de kommende annonceringer i de to relevante landsdele.

3. Oplæg om habilitet for medlemmer

Bilag 3.1: Cover

Bilag 3.2: Notat om habilitet for medlemmer

Formanden gav ordet videre til sekretariatet.

Sekretariatet gennemgik reglerne for habilitet, herunder sondringen mellem almindelig habilitet og speciel habilitet. Det blev i den forbindelse bemærket, at medlemmer under de enkelte udmøntningspunkter kan være inhabile. Såfremt et medlem er inhabilt, kan dette medlem ikke deltage i behandlingen af ansøgningerne under det samlede punkt.

Medlemmer var før mødet blevet opfordret til at meddele sekretariatet det, hvis de vurderede at være inhabile under et givent udmøntningspunkt. Sekretariatet har ligeledes rakt ud til medlemmer i de tilfælde, hvor der forekom en formodning om inhabilitet. Hvis man som medlem er inhabil i en sag og deltager i indstillingen af sager, kan det lede til en ugyldig afgørelse. Habilitetsreglerne er også en beskyttelse af det enkelte medlem.

Indstillingsudvalget tog orienteringen til efterretning.

4. Proces for vurdering af ansøgninger

Bilag 4.1: Cover

Formanden gav ordet videre til sekretariatet.

Med det formål at give udvalget indblik i udarbejdelsen af sekretariatets indstillinger til udvalget i forhold til de enkelte ansøgninger om tilskud redegjorde sekretariatet for, hvordan sekretariatet håndterer og scorer ansøgningerne.

Sekretariatet lagde vægt på, at alle ansøgninger vurderes ud fra de krav og kriterier, som indstillingsudvalget har opstillet i den givne annoncering. Sekretariatet beskrev i den forbindelse, hvordan den konkrete sagsbehandling foregår, og hvilke metoder der benyttes for at sikre ensartethed og ligebehandling ansøgningerne i mellem.

Herudover fremhævede sekretariatet, at ansøgningerne vedr. Brun Bioraffinering samt CCUS er blevet sendt til fageksperter, som vurderede de tekniske dele af ansøgningerne på baggrund af udvalgte dele af de præsenterede kriterier. Fageksperternes vurderinger har efterfølgende været forelagt ansøgerne mhp. parts-høring.

Endelig præsenterede sekretariatet de handlemuligheder udvalget har i forbindelse med udmøntningerne, herunder muligheden for geografiske hensyn samt stillingtagen til enkelte aktiviteter. Sekretariatet understregede, at krav og kriterier skal opstilles i annonceringsmaterialet, og at der ikke kan introduceres andre krav og kriterier efterfølgende. Udvalget har imidlertid et stort handlerum i forhold til udformning af krav og kriterier, og det er derfor vigtigt at iagttage det ved drøftelsen af en ny idebeskrivelse.

Udvalget drøftede valget af fageksperter, metoden til udarbejdelse af indstillinger samt vægtningen af de enkelte underkriterier, herunder læringspunkter til kommende annonceringer.

Udvalget drøftede desuden vejledningen af ansøgere og vigtigheden heraf. Det blev bemærket, at vejledningen skal sikre, at ansøgere er bekendt med de administrative rammer, og hvordan disse imødekommes.

I forlængelse heraf understregede udvalget vigtigheden af, at et afslag ledsages af en begrundelse, der tydeliggør, hvad der eventuelt skal gøres anderledes, hvis et projekt skal have en chance for et tilskud i forbindelse med de kommende genannonceringer på henholdsvis Brun Bioraffinering og CCUS.

Indstillingsudvalget tog orienteringen til efterretning.

5. Udmøntning af midler til Brun Bioraffinering såsom pyrolyse

Bilag 5.1: Cover

Bilag 5.2: Oversigtsbilag

Bilag 5.3: Indstillingsnotat – BioCirc Group

Bilag 5.4: Indstillingsnotat – Vrejlev Energi

Bilag 5.5: Indstillingsnotat – Green Hub Denmark

(Indstillingsnotaterne offentliggøres ikke)

Indstillingsudvalget behandlede ansøgningerne modtaget under puljen ”Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse”. Sekretariatet havde i alt modtaget fire ansøgninger, hvoraf én ansøgning blev trukket tilbage af ansøger inden udvalgets behandling. To ansøgninger blev af sekretariatet indstillet til tilsagn, mens én blev indstillet til afslag. Samlet var der ansøgt for ca. 119 mio. kr. fra Fonden for Retfærdig Omstilling ud af puljens fulde beløb på 196 mio. kr.

Mogens Christen Gade og Nina Lock erklærede sig inhabile og forlod rummet under behandlingen af punktet.

Sekretariatet præsenterede de tre indkomne ansøgninger og de dertilhørende indstillinger. Indstillingsudvalget noterede sig, at de to ansøgninger indstillet til tilsagn var præget af høj kvalitet og indeholdt mange konkrete aktiviteter.

Udvalget drøftede desuden de forventede effekter af ansøgningerne. I forlængelse heraf drøftede udvalget effekten af det indstillede afslag.

Udvalget drøftede overordnet set puljer som en aktivitet. Det blev bl.a. fremført, at puljer har en lang og usikker effektkæde og at udvalget i praksis delegerer udmøntningsbeslutningen til projekterne. Omvendt blev det også fremført, at puljer kan give tilsagnsmotager mulighed for efterfølgende at skabe konkrete og relevante tilbud til særligt små og mellemstore virksomheder. En pulje kan med andre ord give handlerum til udvikling og fleksibilitet.

Beslutning

Indstillingsudvalget godkendte de indstillede tilsagn og afslag. Indstillingsudvalget gav herudover mandat til, at opfølgende sagsbehandling påbegyndes inden referatets offentliggørelse.

6. Udmøntning af midler til CCUS

Bilag 6.1: Cover

Bilag 6.2: Oversigtsbilag

Bilag 6.3: Indstillingsnotat – Energy Cluster Denmark (GPS)

Bilag 6.4: Indstillingsnotat – Port of Aalborg

Bilag 6.5: Indstillingsnotat – Energy Cluster Denmark

Bilag 6.6: Indstillingsnotat – Business Esbjerg

(Indstillingsnotaterne offentliggøres ikke)

Indstillingsudvalget behandlede ansøgningerne modtaget under puljen ”Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, anvendelse og -lagring (CCUS)”. Sekretariatet havde i alt modtaget fire ansøgninger. En ansøgning blev af sekretariatet indstillet til tilsagn, mens tre blev indstillet til afslag. Samlet var der ansøgt for ca. 121 mio. kr. fra Fonden for Retfærdig Omstilling ud af puljens fulde beløb på 190 mio. kr.

Jesper Frost Rasmussen, Morten Poulsen og Mette Lind Fürstnow erklærede sig inhabile og forlod rummet under behandlingen af punktet.

Sekretariatet præsenterede de fire indkomne ansøgninger og de dertilhørende indstillinger.

Indstillingsudvalget noterede sig, at ansøgningen indstillet til tilsagn var præget af høj kvalitet og var yderst ambitiøs og fremsynet. Udvalget drøftede desuden de forventede effekter af ansøgningerne.

Sekretariatet havde indstillet til en drøftelse af, hvorvidt enkelte aktiviteter skulle udtages af det positivt indstillede projekt grundet usikkerhed om effekter og gennemførlighed, herunder på grund af statsstøtteudfordringer.

Udvalget drøftede fordele og ulemper ved, at nogle delaktiviteter lå længere ude i fremtiden, hvorved effekterne måske bliver mindre klare, omvendt bemærkede medlemmer, at delaktiviteterne, der er planlagt på længere sigt er udtryk for ambitioner og potentielt kan bane vej for ny, nødvendig udvikling på området

Beslutning

Indstillingsudvalget besluttede at give fuldt tilsagn på op til 108 mio. kr. til det indstillede projekt, og hvor alle delaktiviteter støttes – dog under hensyntagen til legalitetskontrollen, herunder bl.a. statsstøtte. Udvalget godkendte herudover de indstillede afslag. Endelig gav udvalget mandat til, at opfølgende sagsbehandling påbegyndes inden referatets offentliggørelse.

7. Udmøntning af midler til Lokale Erhvervsfyrtårne

Bilag 7.1: Cover

Bilag 7.2: Oversigtsbilag

Bilag 7.3: Indstillingsnotat – Energy Cluster Denmark

Bilag 7.4: Indstillingsnotat – Green Hub Denmark

Bilag 7.5: Indstillingsnotat – Erhvervshus Nordjylland

(Indstillingsnotaterne offentliggøres ikke)

Indstillingsudvalget behandlede ansøgningerne modtaget under puljen ”Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne”. Sekretariatet havde i alt modtaget tre ansøgninger. To ansøgninger blev af sekretariatet indstillet til drøftelse og tilsagn, mens én blev indstillet til afslag. Samlet var der ansøgt for ca. 141 mio. kr. fra Fonden for Retfærdig Omstilling, hvilket er en overansøgning i forhold til den udbudte pulje på 100 mio. kr.

Jesper Frost Rasmussen og Mogens Christen Gade erklærede sig inhabile og forlod rummet under behandlingen af punktet.

Sekretariatet præsenterede de tre indkomne ansøgninger og de dertilhørende indstillinger. Indstillingsudvalget noterede sig, at de to ansøgninger indstillet til tilsagn, var præget af høj kvalitet, ambitiøse og fremsynede.

Sekretariatet havde indstillet til en drøftelse af to modeller for tilsagn. Udvalget drøftede de to modeller, herunder sammenhænge mellem projektets omkostninger og forventede effekter. Særligt drøftede udvalget effekten af åbne puljer, og bemærkede, at disse dels kan give usikkerhed om effekterne, dels give mulighed for, at flere små- og mellemstore virksomheder kan deltage i indsatserne. Herudover blev den geografiske balance drøftet. Drøftelsen endte i en afstemning om de to modeller.

Beslutning

Indstillingsudvalget besluttede efter afstemning (6 mod 3) at indstille projektet ”BeyondFossil” til fuldt tilsagn, og ”CO2Vision NeXt” til delvist tilsagn. I forlængelse heraf blev det besluttet, at ”CO2Vision NeXt” skal tilpasse projektet, så arbejdsplanen to nedskales, dog må der ikke skæres i de internationale aktiviteter. Herudover godkendte udvalget det indstillede afslag. Udvalget gav

herudover mandat til, at opfølgende sagsbehandling påbegyndes inden referatets offentliggørelse.

8. Idébeskrivelse: Indsats vedr. udvikling af værdikæder inden for Power-to-X

Bilag 8.1: Cover

Bilag 8.2: Idébeskrivelse

Sekretariatet præsenterede idébeskrivelsen vedr. annonceringen af 100 mio. kr. til udvikling af værdikæder inden for Power-to-X. Med indsatsen foreslog sekretariatet at finansiere indsatser, som sigter mod at fremme udviklingen af værdikæder inden for Power-to-X. Det indebærer, at der kan søges til udviklingen af PtX-teknologier, ligesom der med indsatsen ønskes en øget industrialisering og modning af hele værdikæden.

Der vil med indsatsen ligeledes være mulighed for at støtte kompetencerettede tiltag i relation til Power-to-X, herunder kompetenceudvikling af medarbejdere, som bidrager til at realisere virksomhedens potentiale. Disse tiltag kan dog ikke stå alene.

Herefter gennemgik sekretariatet vurderingskriterierne for annonceringen. Det blev foreslået, at ansøgningerne udvælges og bedømmes ud fra tre kriterier: 1) formål og effekt (50 point), 2) gennemførlighed (30 point) samt 3) sammenhæng, organisering og partnerskab (20 point). Indholdet af de tre kriterier er justeret i forhold til de tre afsluttede annonceringer, for at imødekomme indstillingsudvalgets ønske om at kunne tillægge effektkæde mere betydning i udvælgelsen

Herudover indstillede sekretariatet til følgende strategiske drøftelser:

- Støtteprocent på op til 80 pct.
- Indsatsen målrettes såvel store virksomheder som SMV'er.
- Et tilskudsloft på 35 mio. kr., for at sikre, at flere kvalificerede projekter kan få tilskud.
- Et krav om, at hverken forprojekter eller kompetencerettede tiltag kan stå alene, men skal gennemføres i tilknytning til andre aktiviteter.
- Et krav om, at økonomiske partnere er kendt på forhånd for alle indsats-typerne undtagen for kompetencerettede tiltag.

Indstillingsudvalget gives fortsat mulighed for at tage geografiske hensyn, hvis der søges for flere midler, end der er i puljen. Indstillingsudvalget kan ligeledes i forhold til den enkelte ansøgning beslutte, hvilke konkrete delaktiviteter eller delprojekter der bedst bidrager til at realisere indsatsen inden for projektperioden under hensyn til programmets formål. Det betyder, at indstillingsudvalget kan indstille delaktiviteter eller delprojekter til afslag.

Under drøftelsen havde udvalget især fokus på at definere og rammesætte begrebet Power-to-X på den mest hensigtsmæssige måde, så annonceringen favner de rigtige aktører. I den forbindelse blev det aftalt, at udvalget får mulighed for at komme med tektnære kommentarer til idébeskrivelsen parallelt med

godkendelse af referatet. Sekretariatet anmoder i den forbindelse om mandat til at godkende eventuelle justeringer i samråd med udvalgets formand. Såfremt udvalget har indvendinger til dette, anmodes om bemærkninger hertil i forbindelse med referatet.

Herudover drøftede indstillingsudvalget vægtningen af de forskellige vurderingskriterier, herunder også de enkelte underkriterier, og stillede som krav, at kommende ansøgere skal score point på alle underkriterier for at være kvalificeret til tilsagn.

Beslutning

Indstillingsudvalget besluttede at bakke op om indstillingen. Herudover besluttede udvalget, at man som ansøger skal score på alle underkriterier for at komme i betragtning til tilsagn.

9. Medicovervågning

Bilag 9.1.: Cover

Punktet blev behandlet som det sidste punkt på dagsordenen.

Indledningsvist bemærkede formanden, at der ikke havde været så mange ansøgninger til de seneste annonceringer, som man måske kunne have håbet på, ligesom der også har været en geografisk ubalance i ansøgerfeltet med flest ansøgninger fra Nordjylland. Formanden ønskede derfor indstillingsudvalgets forslag til, hvad man kommunikativt kan gøre for at øge opmærksomheden blandt de rette aktører omkring fonden og udvalgets annonceringer.

Flere medlemmer påpegede, at mængden af ansøgninger kunne skyldes konjunkturerne og den aktuelle situation blandt de grønne erhverv, hvor flere har vanskeligt ved at stille den nødvendige egenfinansiering til projekterne.

Herudover påpegede flere medlemmer vigtigheden af at bringe relevante brancheforeninger og erhvervshuse i spil, da de netop kender aktørlandskabet rigtig godt. Herudover blev det bemærket, at ansøgningsperioden er vigtig, da det tager tid at sammensætte de rigtige konsortier og skrive gode ansøgninger. I forlængelse heraf blev muligheden for fysiske informationsmøder drøftet, og der var i udvalget opbakning til dette initiativ.

Beslutning

Indstillingsudvalget besluttede at afvikle fysiske informationsmøder i forbindelse med den kommende PtX-annoncering. Herudover besluttede indstillingsudvalget, at der til PtX-annonceringen skal være en længere ansøgningsperiode end til de seneste annonceringer, også selvom dette ville resultere i en forskydning af den kommende møderække.

10. Årshjul 2025

Bilag 10.1.: Cover

Indstillingsudvalget drøftede årshjulet for 2025 samt lokationerne for møderne. Formanden bad udvalget tage stilling til, om mødet placeret i november bør rykkes til december grundet kommunalvalget den 18. november 2025.

Beslutning

Indstillingsudvalget godkendte de foreslåede datoer og lokationer for 2025, dog med ønsket om at rykke november-mødet til december.

11. Har vi nået det vi ville: Opsamling og videre proces mod næste møde

Formanden samlede op på dagens møde og kunne konstatere, at målene for dagen var nået.

I forlængelse heraf opsummerede formanden dagens beslutninger for alle udvalgets medlemmer.

Herefter orienterede sekretariatet om den videre proces, herunder at udkast til beslutningsreferat udsendes indenfor 10 hverdage, hvorefter medlemmerne har 7 dage til at kommentere. Det blev ligeledes bemærket, at idébeskrivelsen ville blive udsendt til kommentering sammen med referatet.

Herefter gjorde sekretariatet opmærksom på, at der i forbindelse med alle de besluttede udmøntninger vil blive udsendt pressemeddelelser snarest muligt. I den forbindelse kan udvalgets medlemmer blive kontaktet af sekretariatet for citat.

Sluttelig takkede formanden for et godt møde. Formanden bemærkede, at drøftelserne havde ført til spændende projekter og gode overvejelser om fremtidige annonceringer.

Næste møde afholdes i Nordjylland. Sekretariatet vender tilbage med nærmere information herom.

Oversigtsark til udmøntninger.

Erhvervsstyrelsen foretager legalitetskontrol af de indstillede projekter herunder vurderinger af statsstøtteløsninger, før endeligt tilsagn udstedes. Alle indstillede beløb nedenfor er derfor maksimale beløb, som kan blive nedjusteret, såfremt der fx ikke kan findes relevante statsstøtteløsninger.

5.1 Udvikling af brun bioraffinering såsom pyrolyse

Projekttitle	Ansøger	Ansøgt Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Indstillet Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Score 0-100	Indstilling
CIBI - Circular Biorefinery	BioCirc Group ApS	33.272.824,00	33.272.824,00	82	Tilsagn
Udvikling af nordjysk Oxy-Fuel pyrolyse for daglig omdannelse af 30 T biomasse og slam til energi og CO2-capture under samtidig eliminering af PFAS	Vrejlev Energi ApS	37.642.500,00	37.642.500,00	80	Tilsagn
INPYTE - Investeringspulje Pyrolyse Teknologier	Green Hub Denmark v. Aalborg Kommune	47.720.250,00	0,00	62	Afslag

6.1 Udvikling af lokale værdikæder for CO₂-fangst, -anvendelse og -lagring

Projekttitle	Ansøger	Ansøgt Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Indstillet Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Score 0-100	Indstilling
Greenport Scandinavia (GPS)	Energy Cluster Denmark	108.729.946,00	108.729.946,00	82	Tilsagn
Limfjorden Enable: Forundersøgelse vedrørende uddybning af Limfjorden til 12 m.	Port of Aalborg Research Development Aps	8.880.000,00	0,00	62	Afslag
CO ₂ Hub Hanstholm	CO ₂ Hub Hanstholm	2.669.989,00	0,00	57	Afslag
Transformation af den sydjyske erhvervsklynge til kommende skalerbar CCS-industri	Business Esbjerg	612.324,00	0,00	49	Afslag

7.1 Et sammenhængende Danmark med stærke lokale erhvervsfyrtårne

Projekttitle	Ansøger	Ansøgt Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Indstillet Fonden for Retfærdig Omstilling (Kr.)	Score 0-100	Indstilling
BeyondFossil: Fyrtårn for Grøn Energi og Sektorkobling	Energy Cluster Denmark	52.650.106,40	52.650.106,40	81	Tilsagn
CO2Vision NeXt	Green Hub Denmark v. Aalborg Kommune	56.024.043,58	47.349.893,60	78	Delvist tilsagn
CO2Vision AddX	Erhvervshus Nordjylland S/I	32.813.021,00	0,00	63	Afslag